

Ezoterična pisma

Pismo XIX

Ljubljana, v februarju 1924

E. J.

Ohulni pojem materije

Da je pojem materije le abstrakcija, nekaj tako metafizičnega, kakor je pojem duha, to je filozofija že dolgo pred Kantom dognala. Pa ni nam treba biti filozof, da spoznamo to preprosto resnico:

Če gremo na svet z notranjega / subjektivnega / stališča, ga doživljamo kot množino vtisov na čutnice, z drugimi besedami, uvedamo se sveta kot množino občutkov. Občutki pa niso nič drugega, kakor stanje zavesti.

Če gremo na svet z zunanjega

Ekoterična pisma

Ljubljana, v februarju 1924

Pismo XIX

E.S.

Okultni pojmi materijic

Da je pojem materije le abstrakcija,
nekaj tako metaforičnega, kakor je pojem
duha, to je filozofija že dolgo pred Kvantom
dognala. Ta ni nam treba biti filozof, da spoznamo
to priprosto resnice.

Če nemo na svet z notranjega

/ subjektivnega / stališča, ga doznavamo kot mnogino
utisov na žutnice, z drugimi besedom.

navedamo se sveta kot mnogino občutkov Občutki
pa niso nič drugega, kakor staje raveste

Če nemo na svet z runanjega

186

/: objektivnega:/ stališča, če ga dualiziramo v fizikalno-kemičnem smislu, pridemo do atomov, elektronov i. t. d. ki so vsi v bistvu različni načini gibanja. Gibanje pa ni nič drugega kot energija.

Chadva tedaj, rnanstvenik in psiholog negirata materijo in stavita na njeno mesto energijo, oziroma ravenst.

Tudi Ohultšam, kot razširjena in poglobljena rnanost negira materijo v smislu materialista, ki si predstavlja svet sestavljen iz neke plinaste mase. Ohultšam pa materijo v drugem smislu; njegova teorija o materiji je tako globoka in zanimiva, da jo mora obudovati tudi oni, komur Ohultšam sicer ni simpatičen.

Ohultšam pravi, da svet, katerega vidimo in se ravedamo, ni materija, ampak nasprotno: pomanjkanje materije. Ohultšam soglašal s rnanstvenikom, ki trdi, da je vidni

1: objektivnega: / stališča, če ga dualiziramo v fizikalčno-hemičnem smislu, pridemo do atomov, elektronov i. t. d. ki so vsi v bistvu razni načini gibanja. Gibanje pa ni nič drugega kot energija.

Obadva tedaj, rnanstvenik in psiholog negirata materijo in stavita na njeno mesto energijo, orijoma ravedst.

Tudi okultizem, kot razširjena in poglobljena rnanost negira materijo v smislu materialista, ki si predstavlja svet, restavljen iz neke plinaste masce. Prirnavo pa materijo v drugem smislu; njegovna teorija o materiji je tako globoka in interesantna, da jo mora občudovati tudi oni, komu okultizem sicer ni simpatični.

Okultizem pravi, da svet, halegga vidimo in se ravedamo, ni materija, ampak nasprotno: pomanjkanje materije. Okultist soglašs s rnanstvenikom, ki trdi, da je vidni

- 187 -

svet le rgočena energija, pristavlja pa, da je ta energija izvirajoče se življenje Besede, ali Logosa.

Okultist videti, ^{x)} ki je v astralnem vidom študiral atome, pravi, da so sestavljeni iz neizrečno malih mehurčkov. Ti mehurčki so absolutno prazni, tudi nimajo kožice, kakor n. pr. mehurčki iz mila. Primejati bi se dali še najprej vodnim mehurčkom, ki tudi nimajo lastne površine, marveč jim daje obdajajoča voda površino. Taki, ko pridejo iz vode, se razpočijo.

Upasati se moramo, kje se ti mehurčki, iz katerih sestajajo atomi in elektroni, nahajajo, kdo jim daje površino, kdo jih drži skup, da se ne razpočijo?

To je okultna materija, »materija prima« srednjeevropskih alkemistov, prave indijskih filozofov. I gotovem smislu odgovarja hipotetični eter rnanstvenikov tej okultni materiji. Ker je nevidna in miutna, se je imenovala

x) gl. Der Aether im Weltraume f. Besant u. Leadbeater: /

svet le rgočena energija, pristavlja pa, da je ta energija irlivajoče se življenje Besede, ali Logosa.

Okultist-videc, ki je z astralnim vidom študiral atome, pravi, da so sestavljeni iz neirrečno malih mehurčkov. Ti mehurčki so absolutno prarni, tudi nimajo hočice, kakor n pr. mehurčki iz mila. Primerjate bi se stali ze najprej vodnim mehurčkom, ki tudi nimajo lastne površine, marveč jim daje obdajajoča voda površino. V hipu, ko pridejo iz vode, se razpočijo.

Vprašati se moramo, kje se ti mehurčki, iz katerih sestajajo atomi in elektroni, nahajajo, kdo jim daje površino, kdo jih drži vklop, da se ne razpočijo?

To je okultna materija, materija prima "srednjeweških alkemistov, prakriti indijskih filozofov. V gotovem smislu odgovara hipotetični eter rnanstvenikov tej okultni materij.

Ker je nevidna in nečutna, se je imenovala

x) gl. Der Äther im Weltenraume/: Besant u. Leadbeater: /

- 188 -

tudi velika prarnota ali „prostor“. Žato jo imenujejo moderni okultisti tudi „kojlon“, t.j. prarnota. Seveda je prarnota le naviderna, le iz stališča naših čutov, faktično pa je neizmerno gostejša, kakor najgostejši in specifično najtežji elementi. Če vramemo platin kot najtežjo in najgostejšo prvino, je kojlon petdeset tisoč milijonov gostejši. Ta gostota je popolnoma drugačna od gostote naših prvin in se ne da v ničemer primerjati. Kar določa gostoto naših prvin je medsebojna oddaljenost atomov. Čim bližje so si atomi, tem gostejša je prvina, vendar so si atomi naše najgostejše prvine, platin, tako oddaljeni, da se vidijo kakor pajčevina, ki visi v zraku. Kojlon pa je homogen, ni modificiran, in najboljši okultist videti ni mogel določiti delcev iz katerih bi kojlon obstojal, medtem ko vidi atome kovin ali rudnin tako da leč vrakseli, kakor vidimo mi hišice, rastresene po dolini in stojimo vrh hriba!

tudi veleka prarnota ali „prostor.“ Zato jo imenijejo moderne okultisti tudi „hojlon“, t.j. prarnota. Sveda je prarnota le naviderna, le iz stališča naših ěutov faktično pa je neirmerno gostejša, kakor najgostejši in specificirno najtežji elementi le vzamemo platin kot najtežjo in naj gostejšo prvino, je hojlon petdeset tisoč milijonov gostejši. Ta gostota je popolnoma drugačna od gostode naših prvino in se ne da v ničemir z njimi primjerjati. Hac določa gostoto naših prvin je medsebojna oddaljenost atomov čim bliže so si atomi, tem gostejša je prvina, vendar so si atomi naše najgostejše prvino platin, tako oddaljen, da se vidijo kakor pajčivina, ki visi v zraku Hojlon pa je homogen, ni modificiran, ni najboljši okultist-vidce ni mogel doznati delevo iz katerih bi hojlon obstojal, medtem ko vidi atome kovn ali rudnin tako delači vrhsebe, kakor vidimo ni hisice, raztresene u dolini iš stojimo vrh hriba.

Nastane dolgo vprašanje, namreč, kako je mogoče, da se v tako gostem mediju gibljemo, da moremo živeti?

To se imamo rahvaliti posebni lastnosti kajlona in to je njegova brezprimerna elastičnost. Najbolj elastična tvarina je kavčuk; če prodremo ploščo iz kavčuka z ostro iglo, se luknica, ki nastane, takoj z iglo sklene in zginje. Tako je tudi s kajlonom. Mi ga ne prodramo kot celota, marveč kot posamezni delci, posamezni atomi, iz katerih sestaja naše telo, so kakor ost šivanke, ki gre skozi kajlon. Ta se v svoji elastičnosti uda umakne ali stisne, napravi atomu prostor in se hitro zopet raztegne za atomom. Tako se gibljemo kot celota v zraku, ki nas povsod obdaja, ne da bi ga čutili (: razun če je veter :) isto velja tudi za atome, ki se z lahkoto gibljejo v kajlonu. Mi gremo skozi kajlon, kakor gre astralno bitje skozi skalno steno in se ne more reči ali

Nastane drugo vprašanje, namreč, kako je mogoče, da se v tako gostem medju gibljemo, da moremo živeti?

To se imamo rahvaliti posebni lastnosti kojlonu, in to je njegová Crenprimerna elasticnost. Najbolj elastična tvarina je havčuk; če pro'dremo pločo iz havčuka r ostro iglo, se luknica, ki nastane, takoj za iglo sklene in rgine. Tako je tudi s kojlonom. Mi ga ne prodiramo kot celota, marveč kot posamezní dela ci; posamezní atomi, iz katerih sestaja naše telo, so kakor ost živanke, ki gre skozi kojlon. Ta se v svoji elasticnosti uda umakne ali stisne, napravi atomu prostor in se hipno zopet rantegne za atomom. Kakor se gibljemo kot celota v zraku, ki nas povsod obdaja, ne da bi ga útili (:rarun če je veter:) isto velja tudi za atome, ki se z lahkoto gibljejo v kojlonu. Mi gremo skoze kojlon, kakor gre astralno bitje skozi skalno steno in se ne more reči ali

-190-

prodira skalo astralno, formo, ali astralna forma skalo.

Mi se ne ravedamo kajlonu, ker je popolnoma različen, drugovrsten od nas. Mi smo moč in življenje Besede in le to dornavamo in moremo dornavati; kar prihaja iz nje, namreč moč in življenje.

Kaj pa da je ta kajlon, ali materija prima v svojem bistvu tega tudi najtistji okultisti niso mogli dognati. Pomniti moramo da okultizem ni vsega veden, ampak je ueda, ki napreduje in se pogloblja neprestano, a ima tudi svoje meje. Ta meja je ravno kajlon. Okultizem je spoznal njegovo prisotnost in nekatere njegove lastnosti, a v njegovo bistvo ne more prodreti. Obgodi je ta kajlon tudi moč in življenje Logosa drugega večjega univerza, kakor je naš; Logosa, katerega bomo mogli spoznati, ko se združimo z našim Logosom. - Toda vse to so vprašanja, so skrivnosti, ki presegajo daleko moč našega intelekta in so le temne težke slutnje.

prodira skala astralno formo, ali astralna forma skalo.

Mi se ne zavedamo kojlovi, ker je popoluroma različen, drugovrsten od nas. Mi smo moč in življenje Besede in le to doznavamo in moremo dornavati, kar prihaja iz nje, namreč moč in življenje.

Traj pa da je ta kojlovi, ali materija prima v svojem bistvu, tega tudi najboljši okultisti niso mogli dognati. Pomnite moramo da okultizem ni vsega veden, ampak je veda, ki napreduje in se poglobljaj neprestano, a ima tudi svoje meje. Ta meja je ravno kojlovi. Okultizem je spoznal njegovo prisolnost in nekatere njeveve lastnosti, a v njegovo bistvo ne more producirati. Mogocé je ta kojlovi tudi moč in življenje Logosa drugega večjega universa, kakor je nas; Logosa, katerega komo mogocé spoznali, ko se združimo z nasim Logosom. – Toda vse to so vprašanja, so skrivnosti, ki presegajo daleko moč nasega intelekta in so le temne težke slutnje.

-191-

Želeni listi.

H. Collins

(iz angleščine:)

Vrata so zaprta in želeni zapisi
digniti, je težavno; toda to je le navidezno.
Sprememba pride, kadar s. zgodi. Vstajenje je go-
tovo, zeleni listi pa poročajo.

Pomni, da je nadnaravno lahko nego-
tova in neizprosna, kakor narava; ... anje ra-
kone višjega, moremo razumeti le potem, če ut-
varamo rakone nižjega.

Kakor se solci spet vrne v svojo
lepu, tako se vrne nebeska toplota in prinese
spet: najlepše kar je.

Čeled muhe otrpne s re. Kuzocaran
je, skrb, očitki, pehota vest in sram tega zelene
liste raz njega, jih ravnajo in pokrija z nj-
mi tla. Ldi se, da sta mladost in neselje z

Zeleni listi.

H. Collins

/: In anglesčine: /

Vrata so zaprtá in želeni zapáh
dvigniti, je težáuno; toda to je le navidezne
Spremembá pride, udež s rgodi. Ustajenje je gotovo;
zeleni lističi poženo.

Pomni, da je nadnarava lako negotova
in neizprosna, haker narava; ... anje zakone
višjega moremo razumeti le potem, če pručavam
zakone nižjega.

Haker se selni zapet vrne v svoji
lepe, tako se vrne nebeška toplata in prinese
Guberen: najlepše kar je.

Vsled muhe otrpne sre. Kuzočaran
je skrb, ocítki, pekočá vest in sram trga zelene
liste raz njega, jih rannasá in pokruva z ujmi
bla. Ldi se, da sta mladost in veselje za

- 19a -

vedno premislita. Kdor si je v tem težnjem
obrazil, integral sue in se udaja v svet, da
mora duhovno umreti: duša odme, če prese-
kaš oni del, skori katerega gre očiščati s sok.

Čakaj naj bi te inda jstov, nesram-
not in moret drugih privedlo do obupa?
Pa vse to se porabi in, vse to mine, kakor mi-
nejo oni, ki so vse storili: ko umrejo in se jih
pota v grob iz katerega ne vstaneja nikdar
več. Dusa živeti pa ostane veča, morda da
ju, toda umreti ne more!

Ali moramo umreti. izguba umr.

lega prijatelja je najhujša izguba, ki nas
zadeje more! Toda, pozabaj! Nad spominom
umlega prijatelja, poganja zelnja kakor:
nad njegovim grobom, in pusti nas, ko ti se
novi prijatelj, drži za roko in govori o njem,
in njegove budi in mihi svet' rosih reboji
če pusti nikdar, da sue obisi in
stomni, ker i more: dajaj, zapuščeni, vster

vedno preminula. Hodor si je v tem tapljenju
obujajce, integral succ in se udaja svorasten, ta
mora duhovno umreti. dvo odme, ie prese-

nost in narost drugih privcebla do obujna?
Na vse to se porabi in ve to mine, haker in
nejo one, he so vse storili, ko umjega in se jih
polori v grab in kuicega ne vtraveja nikadar
vec. Duta Gukerni pa ostane večna, morno da
vie, toda umreti ne more.

Vsi moramo umreti. Tryguba um-
lega prijatelja je najterja, inquba, ki nas
sodeti more. Toda, tocahaj! Nad spominom
umilega prijatelja, pogaja, rehnja, haker
nad jugovim grobom, in pride, kas, ko to h
novi prijatelj, drzal za robo in goriel o yem
in yegore besede in misli, but, rezistit, relege
che pusti nikadar, da sve obajmi in
včerni, bes je hravno! Hako, represenci, vrsti
193-

da kmalu popet ozeleni, kakor hitro porije manj
solnce. Hajte ljudje, ki so sveti in člani bratov-
šine Guberni, ljubijo vedno, ljubijo vedno iz
nova, tudi če jim smrt / ali indajstvo, obrežovan-
je, kar je edina prava smrt / prinasa vedno novo-
va rimo. Moč Guberni je v njih, ki raspi le na
kratek čas, dokler ne mine mrzli pritoč. Potem
se popet vzbudi v triumfu, kakor narava spom-
ladi in hrepko porjene zelene lističe, tako nežne,
tako nežne in plavljive, da se jih vsak hip lah-
ko utrga in stre, in vendar tako nepremagljive
v svojem življenju in lepoti.

Ti zelene listi, - vstajenje in krasota
srca, - te strasti in čustvovanja občutkov, lahko
trajajo ljudi do vročice, in od vročice do blax-
nosti. Toda to samo radi tega, ker so ljudje
slepi in ne vedo, da je mogoče narediti iz
človeka nebiško bitje. Oni se ne ravedajo, da
se da spremeniti vsaka kaplja krvi v človeš-
kem telesu v kamen v svetišču Božanstva.

da kmalie ropet orebeni, kakor hitro posije nanj
soline. Kajti Gudje, ki so sveti in člani bratov
šiine Guberni, Gubijo vedno; Gubijo vedno iz
nova, tudi če jim smrt:/ ali izdajstvo, obrekonovanje,
kar je edina prava smrt:/ prinaša vedno novo,
va rimo. Moc Guberni je v njih, ki raspi le za
kratek čas, dokles ne mine mrzli pritok. Potem
se ropet vzbudi v triumphu, kakor narava spomladi
in hrepho požene relene lističe, tako svere,
tako nezne in zlomljive, da se jih vsak hip lahko
utrga in stre, in vendar tako nepremagljive
v svojem življenju in lepote.

Ti relene listi, – vstajenje in krasota
svea, – te strasti in čustvovanja občutkov, lahko
tirajo ljudi do vročice, in od vročice do blaznosti.

Toda to samo radi tegs, ker so Gudje
slepi in ne vedo, da je mogoče narediti iz
človeka nebeško bitje. Oni se ne zavedajo, da
se da spremeniti vsaka kaplja krvi v človeškem telesu v kamen v svetišču
Božanstva.

-194-

Kako se naj to zgodi? S tem, da jo upo-
rabljamo in spreminjamo. Vsaka moč, vsaka
strast je človeška last & božjim namenom, in
če človek katerikoli del svoje narave natira
ali ranemarja, se pregreši zoper samega sebe.
Spremeni vsa čustva v moč, vse privlečenje
v misel.

Trgemu razpoloženju daj gotovo smer.

Trčico spremeni v moč.

Blarnost spremeni v raupanje v Boga!

Duša.

Najvažnejša svetovna prikažen, ki
je pričujoča vsakemu bistre neposredno in o
kateri se toliko govori, malokdo pa o njej
pove kaj več - je duša.

Kdo nas boljše pouči o njej, kakor
rauno sistem vedante?

Kako se naj to rgodi? S tem, da jo uporabljamo in spreminjamo. Vsaka moč, vsaka strast je človeška last z bojim namenom, in če človek katerikoli del svoje narave ratira ali ranemarja, se pregrese zoper samega sebe.

Spremeni vse čut'stva v moč, vse življenje v misel.

Tvojemu razpoloženju daj gotovo smer.

Tročico spremeni v moč.

Blarnost spremeni v raupanje v Bogæ.

Duša.

Najvarnejša svetouna prikazen, ki je pričujča vsakemu bistvu neposredno in o kateri se toliko govori, malohdo pa o njej pove kaj več – je duša.

Kdo nas boljše, pouči o njej, kakor rauno sistem vedante?

Dolžnost naša je: spoznati njeno delovanje ter vedeti pa njen namen, ki je odličje ali samospornanje.

Vesoljstvo sestoji iz dveh faktorjev: iz anorganske narave ter iz organske, katero oživljajo duše. Oba ta dela sta pa nedeljena vesoljna energija, na eni strani latentna, na drugi ravedna, uživajoča in delavna!

Pr tega je nastalo tudi dvojno psihološko nariranje: erotično ali višje, ki uči, da je vsaka duša celota, nedeljena vesoljna energija, Enota ali Bog ter drugo nariranje: ekroterično, nižje ali teologično, ki uči, da vesoljstvo sestoji iz množice stvarstva.

Materijalisti trdijo in so popolnoma uverjeni, da duše ni, da višjega Jara ni, da razen materije ki sestoji iz prvin zemlje, ognja, vode, zraka in etra, ne obstoja ničesar na svetu. Oni trdijo dalje, da vse duhovne moči nastajajo iz materije in ne materija iz duhovnih. Tak človek je po njih le telo.

Dobršnost naša je: spoznati njeno delovanje
ter vedeti za njen namen, ki je odresenje
ali samospornanje.

Vesoljstvo sestoji iz dveh faktorjev: iz
anorganske narave ter iz organske, katero oživljajo
duše. Oba ta dela sta pa nedeljena
vesoljna energija, na eni strani latentna, na
drugi ravedna, uživajoča in delauna!
Iz tega je nastalo tudi dvoino psihološko
nazeranje: eroterično ali visje, ki uči, da
je vsaka duša celota, nedeljena vesoljna energija,
Enota ali Bog ter drugo nazeranje: chroterično,
nižje ali teologično, ki uči, da vesoljstvo
sestoji iz innožice stvarstva.

Materialisti trdijo in so popolnoma
uverjeni, da duše ni, da visjega Zara ni, da
raren materije ki sestoji iz prvin zemlje, ognja,
vode, vraka in etrae, ne obstoja ničesar
na svetu. Oni trdijo dalje, da vse duhovne
moči nastajajo iz materije in ne materija
iz duhovnih. Tak človek je po njih te leto.

ki si je pridobilo duhovnost. Tudi trdijo, ako je duša, da ona ne more preživeti materialnega telesa. Pri njih je samo telo „žar“ ali duša, radi česar ne more duša dlje živeti kakor telo samo, i. t. d. Enako se vrši tudi s kvalitetami duše kakor dih, gibanje, duh, spomin i. t. d., katere smatrago materialisti za telesne dele.

Na zgorajšnje trditve moramo odgovoriti, da žar mora obstojati še onstran telesa, kajti žar nima svoje bitnosti v bitnosti telesa.

Alko radi tega trdijo materialisti, da obstojijo kvalitete žara toliko časa, dokler telo, in da so radi tega oni deli kvalitete telesa - je napačno, kajti one kvalitete tudi ne obstojajo več, ko se telo obstoja, in če-
sar sklepamo, da niso one kvalitete deli telesa, temveč so bistveno različne od njih.

i. Tride šč./

Udaja, Teorofka družba v Ljubljani.
Tajništvo: Primška c. št. 18/I.

- 198 -

ki si je pridobilo duhovnost. Tudi trdijo, ako
je duša, da ona ne more preživeti materialnega telesa. Pri njih je samo
telo,, Jaz"
ali duša, radi česar ne more duša dlje živeti kakor telo samo, i t d. Enako se
vrši tudi
s kvalitetami duše kakor dih, gibanje, duh, spomin i t d., katere smatrajo
materialisti za
telesne dele.
Na zgorajšnje trditve moramo odgovoriti, da Jaz mora obstojati že onstran
telesa,
hajti Jaz nima svoje bitnosti v bitnosti telesa.
Ako radi tega trdijo materialisti,
da obstojijo kvalitete Jaza toliko časa, dokler
telo, in da so radi tega oni deli kvalitete telesa – je napaočno,
hajti one kvalitete
tudi ne obstojajo več, ko že telo obstoja, iz česar sklepamo, da niso one
kvalitete deli telesa, temveč so bistveno različne od njih.

1. Pride Se.

Frdaja,, Teorofskoe drurba v Zjubljani."

Tajnist: Rimskoe c. št. 18/I.

-197-